

MIEŠTO

L a i k r a š t i s

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2025 m. vasario 20 d., ketvirtadienis, Nr. 38 (1854) / ML

Treji metai karo: ekspertas apie pamokas ir ateities scenarijus

Vaida Masaitienė

Karas Ukrainoje tęsiasi jau 3 metus ir tai yra viena didžiausių šio amžiaus tragedijų Europoje, o gal net ir visame pasaulyje. Visą šį laiką Lietuvoje karo Ukrainoje tema tapo, rodos, kasdiene duona, įprastu reiškiniu, kuris jau nebekelia tiek emocijų kaip pačioje karo pradžioje. Vis dėlto, Vakarų pasaulyje diskusijos netyla. Jos dar labiau paaštrėjo, kai į Baltuosius rūmus žengė Donaldas Trumpas.

Tuo metu ukrainiečių kariai nediskutuoja, jie kariauja. Už galimybę laisvai gyventi jie moka žiauriausią kainą – lieja savo kraują. Apie trejus metus besitęsiantį karą Ukrainoje ir esamą situaciją fronte kalbėjomės su Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės vadu, karybos ekspertu Egidijumi Papečkiu.

Pradėkime nuo pradžių. Sukant visą praėjusių 3 metų juostą atgal – kurie Rusijos ir Ukrainos sprendimai, Jūsų nuomone, sukėlė daugiausiai atgarsių, ko iš šių valstybių buvo nesitikėta?

Pirmiausia, nebuvo tikimasi karo. Galima buvo tikėtis kažkokios mažesnės agresijos, kažkokio mažesnio įsiveržimo, gal Mariupolio atsiėmimo ir panašiai. Tokio didelio karo, tokios katastrofos visai Ukrainai, Europai ir pasauliui tikrai nesitikėjom. Rusija buvo tikrai sutelkusi nepakankamai pajėgų puolimui ir pradiniam karo etape tikrai stipriai gavo atgal nuo ukrainiečių bei buvo priversti trauktis iš daugelio sričių, įskaitant ir Kijevą.

Vis dėlto, vėliau Rusija, turėdama milžinišką kiekybinį pranašumą, didelę resursų, žmonių persvarą, sugebėjo šiek tiek pajudėti į Ukrainą. Kai mes žiūrime schemas, atrodo, jog daug pajudėjo, bet realiai užgrobtą Ukrainos dalis nėra tokia

Marijampolės televizijoje kalbėjęs E. Papečkus: „Kara nori pabaigti visi“
Redakcijos nuotr.

didelė, kad kultų kažkokia kritinė padėtis su valstybės funkcionavimu <...>.

Negaliu nepaminti Kursko. Tai atrodė nedidelis reidas, bet tapo labai sėkminga, labai gerai ir laiku suplanuota operacija ir mes matom, kaip dabar gerai ukrainiečiai laikosi Kursko srityje. Įsivaizduokite: vyksta karas, toks didelis agresorius spaudžia Ukrainą visuose frontuose ir staiga karas persikelia į paties agresoriaus teritoriją. Pirmą kartą po Antrojo pasaulinio karo Rusijos teritorijoje yra svetima kariuomenė.

O ar gali būti taip, kad Kurskas buvo užimtas dėl to, kad Ukraina vėliau jį galėtų išmainyti į kitas, Rusijos užimtas, ukrainiečių žemes?

Ne, nemanau, kad buvo toks tikslas, nes nieko iš to nelaimės, nes jei dabar vyks derybos, Rusijai užteks įžūlumo

Tęsinys 2 psl.

Šiame numeryje skaitykite:

3 psl.

„Dirvos“ bendrovė ir knygnas Marijampolėje

Maždaug prieš šimtą metų Marijampolė buvo tapusi reikšmingu Lietuvos spaudos leidimo centru – išleistų knygų skaičiumi nežymiai lenkė tik Kaunas. Apie vieną seniausių ir stambiausių miesto bendrovių ir bus šis pasakojimas.

Vasario 21-oji – Tarptautinė gimtosios kalbos diena

Kalba yra vienas iš svarbiausių priklausymo tautai požymių: taip, kaip vėliava, herbas identifikuoja valstybę, taip gimtoji kalba – tos valstybės piliečius. Tai pagrindinis bruožas, skiriantis tautą nuo kitų tautų.

4 psl.

Tarptautinė vėžiu sergančių vaikų diena: viltį teikia pasveikusiųjų istorijos

Vasario 15-ąją minima Tarptautinė vėžiu sergančių vaikų diena. Vidutiniškai Lietuvoje kasmet šios ligos diagnozę išgirsta virš 70 vaikų, o per metus kovojančių vidutiniškai yra virš 500. Nors gydymas tobulėja, šalyje vis daugiau nustatoma atvejų, kai vėžiu suserga dar nei vienerių metų neturintys kūdikiai.

5 psl.

„Pastelės namai“ – vieta, kur užauga sparnai

„Pastelės namai“ – Marijampolėje įsikūrusios socialinės dirbtuvės, vienijančios psichikos ir (ar) proto negalią turinčius asmenis, – skaičiuoja jau beveik metus savo veiklos, o dirbtuvių vadovė Ramona Šilerytė-Cvirkienė sako, kad per šį laiką „Pastelės namai“ tapo širdžių projektu.

Internetinis portalas

UŽ MIESTO

Marijampolėje kyla vienas didžiausių saulės elektrinių parkų Baltijos šalyse

Aistė Uckutė

Marijampolės priemiestyje prasidėjo vieno didžiausių saulės elektrinių parkų Baltijos šalyse statybos. Projektas finansuojamas privačiomis lėšomis, o elektrinė turėtų pradėti veikti dar šių metų antrojo ketvirčio pabaigoje.

86 ha ploto parke Narto kaime bus įrengti beveik 52 tūkst. kintamo kampos sekimo sistemą turinčių modulių, o jų bendra galia sieks daugiau nei 36

MW. Skaičiuojama, kad tai pagamins tiek elektros energijos, kiek užtektų apie 18 tūkst. vidutinių namų ūkių poreikiams aprūpinti. „Šią energiją savival-

Sistema inovatyvi: moduliai keis pasvirimo kampą pagal saulės judėjimą

Redakcijos nuotr.

dybė galės skirti savo reikmėms, o tai leis taupyti biudžeto lėšas. Tokio parko investicinė suma yra apie 27 mln. eurų, o saulės parkas finansuojamas įmonės bei banko lėšomis“, – pasakoja projektą įgyvendinančios UAB „Evecon“ projektų vadovas Aidas Gelbūda.

„Marijampolės teritorija puikiai atitiko visus kriterijus“

Aidas Gelbūda pasakoja, kad siekiant išvystyti projektą, turi sutapti daug kriterijų – laisvi tinklų pralaidumai, tinkamos žemės kiekis, atstumas nuo miesto, teritorijų planavimo dokumentai ir pan. „Marijampolės teritorija puikiai atitiko visus kriterijus“, – sako jis. Įmonė džiaugiasi, kad turi galimybę prisidėti prie krašto ekonominio augimo ir energetinio saugumo.

Teritorija, kurioje greitai bus pastatyti moduliai, nepriklauso savivaldybei. Tai privatūs žemės plotai, priklausantys ūkininkams arba žemės ūkio bendrovėms. Paskelbus apie saulės elektrinių parko statybą, viešojoje erdvėje kilo

Tęsinys 6 psl.

Treji metai karo: ekspertas apie pamokas ir ateities scenarijus

Atkelta iš 1 psl.

pareikalauti ir tų sričių, kurios dar nėra užimtos Pavyzdžiui, dalis Chersono ar Charkivo srities – jie reikalaus atiduoti visą administracinę sritį, bet, savaime suprantama, niekas jų nepalaikys.

Rodos, vieną mėnesį sulaukiamame gerų žinių, kad Ukraina veržiasi į priekį, tačiau ilgainiui Rusija vėl perima frontą į savo rankas. Kokia šiandien situacija fronte?

Ukraina iš tiesų valdė situaciją nuo 2022 metų vidurio ir sugebėjo išstumti Rusiją iš kai kurių sričių. 2023 metais buvo apylygis jėgų santykis, nors ukrainiečiai tuo metu turėjo mažesnės jėgos, tačiau sugebėjo iniciatyvą imti į savo rankas. Deja, bet pritrūko jėgų išvystyti tą 2023 metų pasisekimą.

Na, o dabar Rusija, žinot, buvai savo karių krauju užlieja Ukrainos žemes ir juda po truputį į priekį, bet tas judėjimas toks lėtas, labai lėtas. Atsižvelgiant į Rusijos jėgų santykį, tai tikrai nėra sėkmingas karas Rusijai <...> Tai nėra tai, ką Rusija galėtų laikyti savo pergale.

Jau nuo 2022 metų vis pasigirsta atgarsių, kad Rusijos amunicijos atsargos pamažu baigiasi, bet karas vis dar tęsiasi iki šiol. Kokia situacija su jų ginkluote?

Šiuolaikiniame kare naudojama labai daug amunicijos, karas darosi vis brangesnis, reikia vis daugiau resursų. Rusija paveldėjo labai dideles SSRS atsargas, kurias bandė panaudoti, bet jos baigėsi. Jie vis dėlto ieškojo, mainė ir

pirko techniką, amuniciją ir visa kita iš kitų valstybių, kurios dar turi tos sovietinės technikos. Labai svarbi jiems buvo Šiaurės Korėjos amunicija, čia buvo kalbama apie 5 mln. sviedinių. Raketos, mes matėm, kad tarpais visiškai nebuvo apšaudymų, dabar jau nėra taip, kad nutrūktų, nes viską išsprendė iranietiški bepiločiai „šachedai“, kuriuos pradėjo gaminti Rusijoje. Jeigu ne „šachedai“, Rusijos padėtis būtų dar blogesnė, bet tai gana paprastas ginklas, lengvai pagaminamas, ir jis dabar padeda terorizuoti Ukrainos teritorijas. Pačių raketų nuolat mažėja, Rusija nepasigamina jų tiek, kiek jiems reikėtų <...> Jeigu pasigamintų, tai jų į Ukrainą atskristų kiekvieną dieną po 500–1000 raketų, bet jie to nepajėgūs padaryti.

Donaldas Trumpas žadėjo per 24 val. pabaigti karą. Kaip matome, šis scenarijus nesivysto taip greitai, kaip žadėjo esamas JAV prezidentas. Bet visai neseniai įvykęs Putino ir Trumpo 90 min. pokalbis telefonu, panašu, veda pabaigos link. Tik neaišku, kokios pabaigos – taikos ar Europos pražūties. Jeigu Donaldas Trumpas išves amerikiečių karius iš Europos – ar tai reikštų NATO saulėlydį?

Žinot, Šaltojo karo metais nuolat buvo deramasi ir diskutuojama dėl finansavimo, dėl to, kas tą didžiausią ar mažiausią našta prisiima – visa tai pergyvenom, bet tai normalu, nes yra lygiaverčiai partneriai, kurie tariasi. Tai

normalios politinio spaudimo priemonės: kiek bus karių, kiek bus skirta finansavimo ir pan. Mes visi suprantam, kad Europa skiria nepakankamą finansavimą gynybai. Aišku, pastebėsiu, kad didelė dalis JAV gynybos biudžeto yra išleidžiama ne NATO, bet kitiems interesams, kitose srityse, nes NATO sutartis neapima visos pasaulio teritorijos, ji apima tam tikrą dalį teritorijos ir sutartyje yra labai aiškiai parašyta, kur ji nebegalioja. Jeigu kažkuri NATO šalis ten veikia, tai yra jos pačios interesai, jos pačios kaštai ir jos pačios reikalas. Aišku, parama galima, bet jie nėra įsipareigoję ją teikti. <...>

D.Trumpas nori pabaigti karą, visi nori jį pabaigti, net Rusija nori pabaigti karą, nes ji įklimpo. Kad ir kokią pasitikėjimą demonstruotų, Rusijos režimas nerimauja, kad šito karo pasekmės pasibaigs sprogimu, kurie nuvers šį režimą. Karo pralaimėjimas reikštų šio režimo galą. O šiaip aš nemanau, kad NATO kariai bus išvesti iš Europos. Partneriai susitars, ras sprendimą.

Volodymyras Zelenskis kalba apie Europos kariuomenę, tuo metu kiti sako, kad tokios nebus ir ji nereikalinga. Kaip galvojate, ar kontinentinė kariuomenė Europoje būtina?

Europa sukurta kaip ekonominė, socialinė erdvė: mes čia kuriam, gyvenam, dirbam, ekonomiškai stiprėjame, bet kaip gynybinis skydas, būtent tam ir buvo sukurta NATO, nes NATO savo

laiku pridengė tiek Amerikos kontinentą, tiek Europą. Pažiūrėkit, iki šiol NATO nebuvo užpulta, mes gyvenam aukso amžiuje.

Ar dabar Europa vėl turėtų persiversti ir perimti NATO funkcijas? Taip, mes šiek tiek investuojame į gynybą. Tuo tarpu bendrai kariuomenei reikia vieno lyderio, vienos valdžios. Europa nebuvo taip sukurta, kad atitiktų tokius reikalavimus. Žinoma, mes turim karių, mes turim brigadų, turim ginklų, įskaitant ir branduolinius, bet atgrasymui reikia stipraus ryžto, stiprios valios, kad priešas suprastų, kad mes turim ne tik karių ir ginklų, bet realiai galim ir veikti, todėl Europai reikėtų labai stipraus persitvarkymo, kad visa tai atsirastų. <...> Europa pajėgi gintis pati, bet tam reikia tokios didelės sisteminės pertvarkos.

Ar karas Ukrainoje galėtų pasibaigti per ateinančius metus? Koks scenarijus yra geriausias? O koks blogiausias? Visą diskusiją su Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės vadu, karybos ekspertu Egidijumi Papečkiu žiūrėkite vasario 22 d. 11:30 val. ir 19 val. per Marijampolės televiziją laidoje „Savaitės tema“.

Sveika gyvensena: kaip kasdieniai pasirinkimai veikia mūsų sveikatą?

Greta Paulevičiūtė

Šiandien vis dažniau kalbame apie sveikatą, jos stiprinimą bei sveiko gyvenimo būdo svarbą. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, žmogaus sveikata net 50 procentų priklauso nuo jo paties, tai yra pasirinktos gyvenenos bei elgsenos. Deja, dažnai nesusimąstome, kad neteisingi mūsų įpročiai, netinkamas gyvenimo būdas turi neigiamos įtakos mūsų sveikatai.

„Pagrindiniai principai visiems žinomi, tik pakartosi: sveikatai palanki mityba, tinkamai pasirinktas fizinio aktyvumo krūvis, streso valdymas, žinoma, labai svarbus grūdinimasis, aišku, ne dabar jį reikėtų pradėti. Taip pat darbo-poilsio režimas, žalingų įpročių vengimas“, – apie tai, kokių įpročių turėtume laikytis, pasakoja Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistė Ramutė Kunigiškienė.

Nuo peršalimo saugo tinkami įpročiai

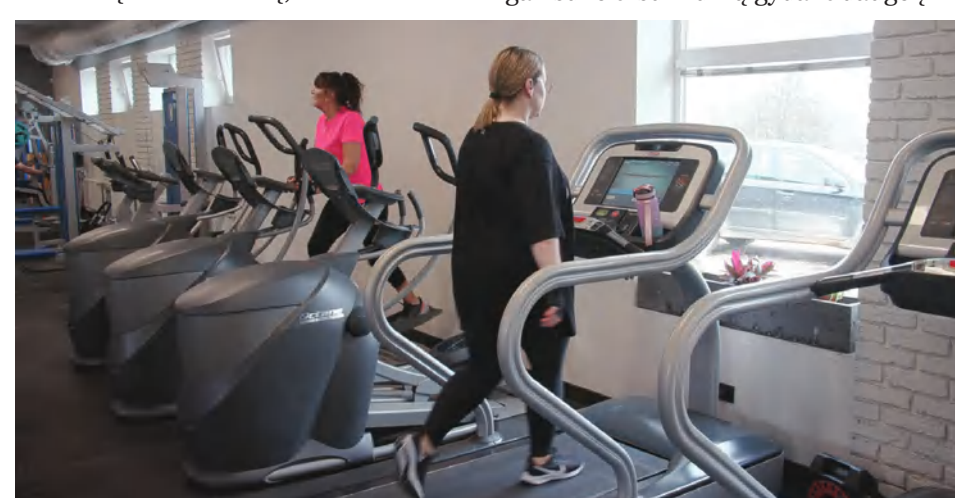
Atsižvelgiant į tai, kad žiemos metu daugelio imunitetas yra nusilpęs, peršalimo rizika didesnė, o ir sergančiųjų aplink daugiau, specialistė skatina nepamiršti laikytis prevencijos priemonių, kad sustiprintume savo organizmą ir išvengtume gripo bei kitų peršalimo ligų.

„Pirmiausia labai svarbu yra rankų higiena: atėjus į namus ar į darbo vietą visada reikėtų nusiplauti rankas, kadangi, kol nueiname nuo taško A iki taško B, daug paliečiame įvairių paviršių. Be higienos, svarbu pakankamai vartoti skysčių, būti fiziškai aktyviam, daugiau laiko leisti gryname ore, tinkamai maitintis, valgyti daug vaisių ir daržovių. Tačiau nepamirškime, kad visur turi būti saikas“, – pabrėžia R. Kunigiškienė.

Specialistė priduria, kad, remiantis asmenine praktika ir įvairiais moksliniais tyrimais, norint išvengti peršalimo ligų, labai svarbus taisyklingas kvėpavimas.

„Labai dažnai pastebima, kad žmonės kvėpuoja ne per nosį, o per burną, o nosis, kaip žinome, turi tam tikrą filtracinę sistemą, kuri sulaiko virusus, mikrobus. Taip pat pašalina iš plaučių, jeigu kažkas ten yra ne taip“, – sako specialistė.

Kitas labai svarbus sveikos gyvenenos veiksnys – fizinis aktyvumas. Suaugusiam žmogui aktyvia veikla rekomenduojama užsiimti 150–300 minučių per savaitę, iš kurių 75–150 minučių turėtų būti vidutinio intensyvumo. O kad sportas teiktų ne tik naudą, bet ir malonumą, specialistė ragina atrasti mėgiamą sporto formą.

Vienas svarbiausių sveikos gyvenenos veiksnių – fizinis aktyvumas

Redakcijos nuotr.

„Negalima šios taisyklės taikyti visiems, tai yra labai individualu, priklausomai nuo to, ar žmogus turi kokių nors lėtinių ligų, viršsvorį. Tokiu atveju fizinis aktyvumas taikomas individualiai“, – pasakoja R. Kunigiškienė.

Susirgus – neužsiimti savigyda ir nepamiršti poilsio

Jeigu visgi išvengti ligų nepavyko ir užklupo peršalimas, gydytojui perspėja, kad ne visada veiksminga griebtis antibiotikų, ką daugelis esame įpratę daryti.

„Visuomenėje egzistuoja kraštutinumas, kai tikima, jog antibiotikai yra universalus sprendimas visoms sveikatos problemoms, nepriklausomai nuo ligos pobūdžio ar priežasties. Svarbu akcentuoti, jog antibiotikai yra neveiksmingi prieš virusines infekcijas. Nepaisant to, pacientai, turintys antibiotikų atsargų namuose, nesilanko pas gydytojus ir vartoja juos savo nuožiūra. Tai ateityje gali sukelti sunkumų gydant daugelį in-

fekcinių ligų“, – pranešime spaudai teigia šeimos gydytoja Elena Šukė.

Sveikatos specialistė primena, kad tam tikri įpročiai taip pat gali sustiprinti imunitetą ir padėti greičiau atsistatyti.

„Organizmui labai reikia poilsio, kad galėtų atsistatyti ir atgauti jėgas. Jau susirgus reikėtų gerti daug skysčių. Rekomenduočiau žolelių arbatas: liepžiedžius, čibreljus, šėivamedžio žiedus, baziliko arbatą. Organizmas, gavęs skysčių, greičiau pašalina tai, kas jame yra negerai, todėl greičiau sveiksta“, – sako Ramutė Kunigiškienė.

Sveikatos priežiūros specialistė priduria, kad dar vienas labai svarbus dalykas – grynas oras. Jeigu sergantis žmogus neturi temperatūros, rekomenduojama trumpam išeiti pasivaikščioti į lauką. Taip pat nepamiršti vėdinti patalpas, drėkinti orą, nes žiemos periodu patalpose vyrauja sausasis oras.

Svarbu kritiškai vertinti informaciją, randamą internete

Šiuolaikinėje informacinėje visuomenėje sunegalavus dažnai skubame pagalbos ieškoti interneto platybėse, tačiau svarbu ten randamą informaciją vertinti kritiškai ir suprasti, kad patarimai dažnai pateikiami žmonių, neturinčių tam kompetencijų.

Šeimos gydytoja Elena Šukė pranešime spaudai pabrėžia, jog didžiausią nerimą kelia tai, kad pacientai renkasi savigyda, pasikliauja dirbtinio intelekto patarimais, liaudies medicina ar nepagrįstais mitais. Esant lengviems negalavimams, jie gali būti nepavojingi, tačiau rimtesnių ligų atveju tokia praktika gali negrįžtamai pakenkti sveikatai. Todėl visada susirgus rekomenduojama konsultotis su specialistais.

„Dirvos“ bendrovė ir knygynas Marijampolėje

Benjaminas Mašalaitis

Maždaug prieš šimtą metų Marijampolė buvo tapusi reikšmingu Lietuvos spaudos leidimo centru – išleistų knygų skaičiumi nežymiai lenkė tik Kaunas. Apie vieną seniausių ir stambiausių miesto bendrovių ir bus šis pasakojimas.

1918 m. liepos mėnesį pasiturinčių ūkininkų sūnūs Adomas Dundzila ir Bronius Sirutis, grįžę iš Rusijos, atsikėlė į Marijampolę. Norėjo ne tik patys imtis verslo, bet ir kitiems sudaryti sąlygas užsidirbti, todėl kreipėsi į vokiečių okupacinės valdžios paskirtą miesto burmistrą leisti įsteigti „Dirvos“ bendrovę ir knygyną (oficialiai vadinta „Dirvos“ bendrove knygoms leisti“). Tąsyk leidimo negavo.

Tų metų pabaigoje jiems buvo leista Marijampolėje įsteigti ne knygyną, bet galanterijos ir rašomųjų reikmenų krautuvių; pastaroji pamažu tapo panašesnė į knygyną (iš pradžių ji įsikūrė taip vadinamoje „Žagrėje“, Kęstučio gatvėje). Lietuviškos iškabos laikyti dar nedrįso – valdžia turėjo teisę iškart likviduoti įmonę.

1919 m. P.Kriaučiūno gatvės pradžios vakarinėje pusėje, mūriniame vieno aukšto pastate, jie įrengė spaustuvę lietuviškoms knygoms spausdinti; prie durų būta iš skardos pagamintos iškabos: „Dirvos b-vės spaustuvė“ (po užrašo – nupiešta ranka su ištiestu nukreipiamuoju pirštu). Tačiau lietuviškų

raidžių (metalinų šrifto ženklų) Lietuvoje gauti negalėjo, todėl vyko ieškoti į Berlyną ir Leipcigą. Tuomet susidūrė su kita bėda – vokiečių įrengta elektros stotis nepajėgė „maitinti“ spaustuvės mašiną, nes elektra vartotojams buvo įjungiamą tik dviems valandoms. Ir čia rado išeiitį – mašinoms sukti samdė stiprius vyrus... Po maždaug metų gyvus variklius pakeitė bendrovės įsigyta mašina-generatorius.

1919 m. „Dirvos“ atstovus kvietė atidaryti filialus Kaune ir Vilniuje, tačiau pastarasis atiteko okupantams ir teko planų atsisakyti.

Po didelių žygių, lietuviškai valdžiai leidžiant, Marijampolės miesto centrinėje aikštėje (tuomet Pilies a. 14) atidarė knygyną; klientus užėiti kvietė prie balkono tvorelės pritvirtintos trys iškabos lietuvių kalba. Pirkėjus vienu metu aptarnavo 2–3 pardavėjai. Spaustuvėje veikė linotipas, plokščia rygelinė spaudos mašina, lankstymo, siuvimo ir rišimo mašinos. Kadangi mieste nebuvo nei nuolatinės elektros energijos, nei lietuviško teksto raidžių rinkėjų, tai pajėgumus teko riboti.

1921 m. „Dirvos“ bendrovė knygyną atidarė ir Kaune, Laisvės alėjoje. Į laikinąją sostinę išsikėlė ir spaustuvės kontora. Nuo to laiko šios bendrovės spausdintų knygų titulinuose lapuose šalia žodžio „Marijampolė“ pridedamas ir „Kaunas“. Marijampolėčiams vadovauti pasiliko B. Sirutis. 1922 m. pirmoje Lietuvos žemės ūkio ir pramonės parodoje „Dirvą“ apdovanojo sidabro medaliu, o 1930 m. – aukso.

Dėl puikių ekonominių rezultatų darbuotojai dėkojo buhalterui Antanui Katiliui, iki tol dirbusiam Marijampolės „Žagrėje“, Vilniuje, Petrapilyje. Už puikų turinio knygoms skaitytojais dėkojo nuolatinė autorių komandai: J. Tysliavai, K. Šakeniui, M. Biržiškai, J. Bendoriui, J. Damijonaičiui, V. Dubui, M. Gustaičiui, L. Girai, A. Kriščiukaičiui-Aišbei, P. Mašiotui, V. Mykolaičiui-Putinui, Lazdynų Pelėdai, G. Petkevičaitė-Bitei, J. Piliponiui, J. Tumui-Vaižgantui, Žemaitei ir kitiems.

Per 1919–1937 m. bendrovė išleido 500 pavadinimų knygų daugiau kaip dvi milijonų tiražu. Ypač populiariu Marijampolėje tapo laikraštis „Suvalkų kraštas“. Prieš pat karą knygyno bibliotekoje jau buvo sukaupta apie 1100 knygų ir užregistruoti 162 skaitytojai. Tai buvo vienintelė miesto skaitykla, kurioje leista skaityti ir visiškai naujas knygas. Be knygų, pardavinėjo ir paveikslus,

„Dirvos“ bendrovės knygynas Marijampolėje, J. Basanavičiaus aikštėje

Autoriaus nuotr.

daugiausia skirtus kabinetams puošti. Knygų prekybos versle bendrovei Marijampolėje teko konkuruoti su „Šešupės“ ir Petronėlės Uogintaitės, „Vytauto“, Juozo Dapkūno, Jono Penčylos ir kitais lietuvių laikomais knygynais. 1940 m. spaustuvę ir knygyną nacionalizavo.

Vasario 21-oji – Tarptautinė gimtosios kalbos diena

Zina Eklerienė

Marijampolės savivaldybės administracijos

Bendrujų reikalų skyriaus vyriausioji specialistė (kalbos tvarkytoja)

Kalba yra vienas iš svarbiausių priklausymo tautai požymių: taip, kaip vėliava, herbas identifikuoja valstybę, taip gimtoji kalba – tos valstybės piliečius. Tai pagrindinis bruožas, skiriantis tautą nuo kitų tautų. Gimtoji kalba mus vienija ir vienus su kitais, ir su protėviais.

Gimtosios kalbos ugdymas ir išsaugojimas – ypač svarbu

Mes dažnai akcentuojam, kaip svarbu yra mylėti Tėvynę. O kas yra Tėvynė? Tėvynė – tai tauta, papročiai ir gimtoji kalba. Mylime Tėvynę – mylime, branginame, puoselėjame, saugome, giname gimtąją kalbą. Kalbėdami mes pažįstame savo tautos istoriją, perduodam tradicijas ir tai, ką sukuriame nauja, kitoms kartoms. Kalba vienija tautą, suteikia galimybę tobulėti, atskleisti savo požiūrį. Jeigu nemokėtume susikalbėti vieni su kitais, atsirastų daug problemų. Gimtoji kalba yra neatsiejama nuo šalies kultūros, literatūros kūrimo, vertybių – būdo, papročių, mąstymo. Žmogus, vertinantis gimtąją kalbą, tausoja, aukština ir šalies tradicijas, o tai reiškia, jog asmenybei rūpi valstybės ateitis. Todėl gimtąją kalbą mylintis žmogus atidžiai žiūrės ir į savo darbą, ir į šalies gerovės išsaugojimą.

Svarbiausios vertybės ugdomos šeimoje

Šeima – tai lyg sumažintas Tėvynės variantas. Negali būti, kad viešumoje mūsų vertybės vienokios, o šeimoje jau visiškai kitokios. Kad ir kokias vertybes diegiam šeimoje, svarbiausia, kad tos vertybės mums patiems būtų vertybėmis. Gimtoji kalba taip pat. Šeimos savo mažyliams kalbėti tėvai pirmiausiai moko gimtąją kalbą: dainuodami lopšines,

vėliau sekdami pasakas, su paaugusiais vaikais gamtoje mėgdžiodami paukščių giesmes, pritaikydami įvairiems nutikimams patarles, priežodžius. Svarbiausia – bendraudami. Bendraujant ir suvokiamos pagrindinės vertybės, supratimas, kaip svarbu tas vertybes išsaugoti. To bendravimo, laiko, skirto šeimai, ko gera, ir trūksta labiausiai. Ir dar. Anksčiau labai dažnai vienuose namuose gyvendavo trys kartos. Dabar senoliai ir jų vaikai su vaikais dažniau gyvena atskirai, susitikdami tik per didžiąsias šventes. Kartais vaikai ir vaikiai gyvena kitose šalyse ir susitikimai su vyriausiąja šeimos (giminės) karta yra dar retesni. Susilpnėjęs ryšys tarp kartų irgi turi įtakos gimtosios kalbos puoselėjimui, saugojimui, ypač kai vaikiai jau vos moka lietuvių kalbą.

Jaunajai kartai – nemenki iššūkiai

Jaunoji karta vyresniesiems visada atrodo turinti mažiau atsakomybės, mažiau vertinanti tai, kas jau pasiekta, nerūpestinga, nesugebėjanti užtikrinti ateities. Tikriausiai todėl, kad tai, ką mes sukūrėme ir išsaugojome, mums labai brangu. Ir todėl dažnai jaunimui „priklijuojame“ įvairias etiketes. Bet juk jauni žmonės išradingi, aktyvūs, kupini energijos ir dažnai maksimalistai. Juk ir mes tokie buvom. Ir mes nekartojom savo pirmtakų darbų, o stengėmės į viską žvelgti kitaip. Kartais pavykdavo,

kartais ne, bet klaidos padėdavo rasti tinkamus sprendimus. Taip bus ir dabartinei jaunajai kartai. Bėda ta, kad jie palieka Tėvynę, neradę čia darbo, savo vietos. Ir tada jiems gimtoji kalba lieka antroje vietoje. Jie kalba tos šalies, kurioje gyvena, kalba. Bet, reikia tikėtis, tai laikina.

Pagrindinės vertybės vaikuose pasėjamos šeimoje Pixabay nuotr.

Anglicizmai kalboje – neišmanymo ir nepagarbos ženklas

Kalba – tai vienas iš svarbiausių žmogaus tapatumo požymių. Jei žmonės nepuoselėja savo gimtosios kalbos, jiems gresia nutautėjimas. Gerai, kad mokomės užsienio kalbų. Mokant svetimą kalbą, mums atsiveria kitoks pasaulis: kitoks supratimas, kitokia savimonė, kitoks mentalitetas ir papročiai. Mes galim lyginti, atrasti tai, kas mums pagal prigimtį priimtina, o kas ne. O kalbėti į kalbą įterpiant svetimą kalbą, dažniausiai anglų, žodžius yra greičiau neišmanymo ir nepagarbos pašnekovams,

kurie galbūt moka ne anglų, o prancūzų ar ispanų kalbą, o ne mados požymis. Klausantis tokio pašnekovo, tenka dviguba užduotis: pirmiausia išsiaiškinti žodžių reikšmes, o jau tada suvokti, kas norėta pasakyti. Ir kartais būna keista – atrodo, kad toks kalbėtojas visai neturi ką pasakyti, todėl ir pina savų ir svetimų žodžių pyne. Juk svetimą kalbą mokėjimas – atminties rezultatas. Išmokstame žodžių reikšmes ir jų tarimą, bet neturime juose užkoduotų išgyvenimų, su jais susijusių patirčių, kas yra gimtosios kalbos pagrindas. Geriau kalbėti mažiau, trumpesniais sakiniais, bet gražiau, skambia gimtąją kalbą. Žinoma, jeigu norime, kad mus suprastų.

„Arklį pažinsi iš dantų, žmogų – iš kalbų“

Visi žinom M. Daukšos „Postilės“ teiginius apie gimtąją kalbą: „Ne žemės derlumu, ne drabužių skirtingumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savo kalbą, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę. Kalba yra bendras meilės ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas. Sunaikink ją – sunaikinsi santaiką, vienybę ir gerovę. Sunaikink ją – užtemdysi saulę danguje, sumaišysi pasaulio tvarką, atimsi gyvybę ir garbę“. Geriau jau tikriausiai nepasakysi.

Man nuo vaikystės patinka patarlės, priežodžiai, posakiai. Juose tiek išminties: „Arklį pažinsi iš dantų, žmogų – iš kalbų“, „Kalbos – vežimais, naudos – už grašį“. Sakoma: „Kalbėk taip, kad kitiems patiktų tavęs klausytis, klausyk kitų taip, kad jiems patiktų su tavim kalbėtis“. Tarptautinės gimtosios kalbos dienos proga visiems noriu to palinkėti.

Tarptautinė vėžiu sergančių vaikų diena: viltį teikia pasveikusiųjų istorijos

Greta Paulevičiūtė

Vasario 15-ąją minima Tarptautinė vėžiu sergančių vaikų diena. Vidutiniškai Lietuvoje kasmet šios ligos diagnozę išgirsta virš 70 vaikų, o per metus kovojančių vidutiniškai yra virš 500. Nors gydymas tobulėja, šalyje vis daugiau nustatoma atvejų, kuomet vėžiu suserga dar nei vienerių metų neturintys kūdikiai.

Jau 16 metų Lietuvoje vėžiu sergančius vaikus ir jų šeimas globojantis fondas „Mamų unija“, minint Tarptautinę vėžiu sergančių vaikų dieną, dar kartą atkreipia visuomenės dėmesį, kad visų mūsų parama ir dėmesys itin reikalingas mažiausiems, kurie šiuo metu kovoja su onkologine liga.

„Kviečiame visuomenę siūsti ne tik sveikatos linėjimus vėžiu sergantiems vaikams, tačiau taip pat daug šilumos, gražių žodžių, šypsenų ir apkabinių. Vėžiu sergantys vaikai, kaip ir bet kurie kiti vaikai, mėgsta dėmesį ir geras emocijas“, – sako paramos ir labdaros fondo „Mamų unija“ projektų vadovė Aurelija Gvildytė-Faniy.

„Mamų unija“ teikia įvairiapusę pagalbą

Diagnozavus vaikui onkologinę ligą, bet kurią šeimą ištinka šokas, todėl, anot A. Gvildytės-Faniy, pirmiausia svarbu suteikti reikalingą informaciją, išklausti, nuraminti, padėti susikaupti ir atsakyti į visus kylančius klausimus.

„Kai su gydytojais jau sudaromas gydymo planas, pradedamos procedūros, jau galima šeimoms siūlyti psichologinę pagalbą ir kitas papildomas sveikatos būklės gerinimo paslaugas“, – sako ji.

„Mamų unija“ šiuo sunkiu metu šeimoms teikia įvairiapusišką pagalbą. Ko šeimai tuo metu reikia labiausiai, jie patys išsako pagal poreikį: kam reikia tiesiog pokalbio, išsipasakoti, kam reikia psichologo pagalbos, kam finansinės pagalbos. Taip pat teikiamos ir nemokamos apgyvendinimo paslaugos „Mamų Unijos šeimos namuose“.

„Mes esame tam, kad padėtume šeimoms, kad palengvintume joms ir taip nelengvą ligos gydymo kelią. Esame tam, kad neštume pozityvą, suteiktume viltį ir pagalbą. Žinoma, tie reti momentai, kuomet tenka vaiką išlydėti į amžinybę, yra sunkiausi. Tuomet neišvengiamai emocijos paliečia kiekvieną fondo darbuotoją“, – pasakoja A. Gvildytė-Faniy.

Marijampolėje taip pat reikalinga pagalba

Šiuo metu Marijampolės apskrityje „Mamų unija“ globoja 6 šeimas, kovojančias su onkologinėmis ligomis.

Jų istorijos labai įvairios: vieni gydymą jau baigė ir remisijoje laukia teigiamo atsakymo, kad liga visiškai pasitraukė, tačiau yra atvejų, kai vaikas šiuo metu sveiksta po galvos auglio operacijos arba susidūrė su itin sunkia forma, kai piktybinis navikas yra smegenų kamieno. Tokiu atveju, anot A. Gvildytės-Faniy, prognozės yra gana liūdnos, tačiau šeimos stengiasi neprarasti vilties ir tikisi geriausio.

„Šioms šeimoms labiausiai reikalinga finansinė pagalba, nes ilgai trunkantis gydymas net tik išvargina emociškai, bet ir sumažina finansinius resursus. Taip pat tarp gydymo etapų, ilgo buvimo ligoninėse bei palatos aplinkoje ne vienai šeimai norisi tiesiog pailsėti, pakeisti aplinką, išvykti atostogų, kad ir į

kokį SPA ar vandens parką“, – apie paramą pasakoja A. Gvildytė-Faniy.

Sėkmingos istorijos liudija viltį

Sėkmingos istorijos, kai vėžys yra sėkmingai įveikiamas, suteikia įkvėpimo ir vilties tiems, kuriems šiuo metu stiprybės reikia labiausiai. „Mamų unijos“ atstovė pasakoja, kad Marijampolės apskrityje yra ne viena sėkmingai laimėta kova su klatinga liga.

„Marijampolėje gyvenanti aštuonmetė Viltė susirgo būdama vos dvejų. Gydymas truko dvejus metus, o remisijoje mergaitė jau sėkmingai skaičiuoja trečius metus ir laukia tos galutinės geros žinios, kad ji visiškai sveika.“

Vilkaviškyje gyvenanti 3 metų Luknė susirgo neturėdama dar net vienerių metų. Tačiau po metus trukusio gydymo mergaitė jau yra remisijoje.

Kalvarijoje gyvena net du broliai – 17 m. Enrikas ir 21 m. Gustas, kurie abu susirgo vėžiu. Jų abiejų ligą skiria 9 metai. Gustas sirgo dar 2011 m. ir šiuo metu yra sveikas, o Enrikas yra remisijoje“, – pasakoja A. Gvildytė-Faniy.

Vaikų vėžio gydymas mūsų šalyje stipriai tobulėja

Pašnekovės teigimu, palyginti su laikotarpiu, kuomet „Mamų unija“ pradėjo savo veiklą, per 16 metų vaikų vėžio gydymas šalyje stipriai pažengė į priekį. Šiuo metu į Lietuvą gydytis atvyksta šeimos iš kitų šalių, tokių kaip Ukraina, Latvija, taip pat yra atvejais iš Alžyro.

„Lietuvoje dirba labai geri gydytojai onkologai, besispecializuojantys vaikų vėžio gydymo srityje. Net 80–90 procentų vaikų kasmet pasveiksta. Taip pat džiaugiamės, kad retesnes vaikų vėžio formas gydyti galime ir užsienio klinikose. Bendradarbiaujame su Šveicarija, Vokietija“, – sako ji.

Nors gydymas tobulėja, liūdna statistika ta, kad šalyje vis daugiau nustatoma atvejų, kai vėžiu suserga dar nei vienerių metų neturintys kūdikiai.

Prisidėti gali kiekvienas

Būdų, kaip galima bent truputį prisidėti prie lengvesnės šių šeimų kasdienybės, yra begalė, todėl kiekvienas gali sau pasirinkti priimtinausią. Pavyzdžiui, visuomenė aktyviai jungiasi į įvairius paramos pro-

jektus, iš kurių didžiausi – Pyragų diena ir Advento kojinaitės.

„Pyragų dienos metu bendruomenės kepa pyragus, juos parduoda, o surinktas lėšas skiria „Mamų unija“ fondui. Advento kojinaičių projekto metu visuomenė siunčia kalėdines dovanas mūsų globojamiems vaikams, kurie Advento laikotarpiu guli ligoninėje. Ant palatos durų kasdien visą mėnesį vaikai pakabintose kojinese randa geradarių atsiųstas dovanas“, – pasakoja pašnekovė.

„Norintiems prisidėti aktyviau prie fondo „Mamų unija“ veiklos ir kartu su mumis globoti vėžio pakirstus vaikus ir jų šeimas, primename, kad artėja mokesčių deklaravimo laikotarpis ir dažnas žmogus pamiršta žengti antrą žingsnį, skiriant paramą – savo 1,2% GPM dalį. Ši parama mums yra labai svarbi, jos dėka nuveikiame daug gero mūsų globojamoms šeimoms: teikiame papildomą reabilitaciją, skiriame finansinę pagalbą ligos gydymo metu, organizuojame edukacinius renginius ligoninėse bei kitas veiklas visai vaikų vėžio paliestai bendruomenei“, – prisidėti prie paramos kviečia A. Gvildytė-Faniy ir priduria, kad be finansinės paramos, taip pat visus metus reikalinga savanorių pagalba.

Savanoriai „Mamų unijoje“ laukiami visus metus – tai reikšminga pagalba sergantiems vaikams ir jų šeimoms bei nuolatinis pastiprinimas fondo veiklai. O už skiriamą laiką ir dėmesį mažieji kovotojai atsilygina šypsenomis ir nesuvaidintu džiaugsmu.

Daugiau aktualios informacijos apie paramą, projektus, vykdomą fondo veiklą galite rasti socialiniame tinkle Facebook, paskyroje „Mamų unija“.

„Pastelės namai“ – vieta, kur užauga sparnai

Gintarė Sabaliauskienė

„Pastelės namai“ – Marijampolėje įsikūrusios socialinės dirbtuvės, vienijančios psichikos ir (ar) proto negalią turinčius asmenis, – skaičiuoja jau beveik metus savo veiklos, o dirbtuvių vadovė Ramona Šilerytė-Cvirkienė sako, kad per šį laiką „Pastelės namai“ tapo širdžių projektu.

Dirbtuvių dalyviai kuria mažus stebuklus, ugdydami įvairius savo gebėjimus pagal individualius įgūdžius. Kiekvieną dieną čia verda kūrybinis darbas – nuo idėjų generavimo iki fizinių praktinių darbų: spaudos, leidybos, darbo su medžio apdirbimo įranga, lazeriais, siuvinėjimo įranga ir kt. Su meile ir nuoširdumu ne tik gimsta grožis, bet ir auga kūrybiškumas, profesiniai ir meniniai įgūdžiai, įgyjamos naujos žinios ir jos pritaikomos praktikoje, spartėja socialinė integracija.

Kuo kvėpuoja, gyvena, kokius gebėjimus turi, ugdo ir kiek jau užaugo, dvylika socialinių dirbtuvių dalyvių, padedami dirbtuvių meistrės Agnės Kralikienės ir visos komandos, jau pristatė pirmojoje savo darbų parodoje.

P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje vykianti paroda „Pasakos atgyja Pastelės namuose“ – dar vienas didelis žingsnis įsiliejant į visuomenę, miesto gyvenimą, būnant arti ir tarp visų, mažinant atskirtį ir tampant bendruomenės dalimi.

Parodoje eksponuojami rankų darbo gaminiai, atkuriantys lietuvių liaudies ir kitų pasakų motyvus. Tai – pavyzdys to, ką kuria šių socialinių dirbtuvių dalyviai: šiuo atveju jų rankose atgyja pasakos.

„Pasakas pasirinkome dėl to, kad jos sukuria ne tik pramogą, bet ir vertybes, atspindi gyvenimiškas patirtis. Kad mūsų dirbtuvių dalyviai išgyventų ir turėtų ne vieną jausmą ir perteiktų tai savo darbuose“, – pasakoja dirbtuvių meistrė A. Kralikienė.

Tačiau, žinoma, šie darbai – tik lašas kūrybiškumo jūroje, kuri jau veržiasi iš mažo namelio J. Jablonskio gatvėje krantų.

Parodą „Pasakos atgyja Pastelės namuose“ P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje dar galite aplankyti iki kovo 3 d. O kiek ir kokių dar mažų stebuklų gimsta socialinių dirbtuvių dalyvių širdyse ir rankose galite pamatyti svetainėje www.pastelesnamai.lt.

„Mūsų misija – suteikti sparnus skrydžiui. Todėl saugioje ir įkvepiančioje aplinkoje socialinių dirbtu-

vių dalyviai ne tik įgyja įvairiapusės patirties, ugdo profesinius įgūdžius, lavina kūrybiškumą. Stiprėjančios socialiniai įgūdžiai, kai kasdien yra galimybė gauti emocinį palaikymą, pajauti ranką ant peties ar sutikti šiltą žvilgsnį, šiuos žmones neabejotinai veda šviesesniu keliu. O kartu mes tokiu būdu kuriame atviresnę ir sveikesnę visuomenę“, – įsitikinusi socialinių

dirbtuvių vadovė R. Šilerytė-Cvirkienė. Vadovė sako, kad nors iššūkių šiame kelyje jau būta daug ir įvairių, energija ir idėjos tikrai nesibaigė ir žada, kad ateityje „Pastelės namai“ dar ne kartą visus nustebins.

Redakcijos nuotraukose: parodos „Pasakos atgyja Pastelės namuose“ fragmentai

Pajamų deklaravimas 2025 m.: VMI ragina kol kas neskubėti

Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI) ragina gyventojus neskubėti teikti pajamų deklaracijų – dalies duomenų apie gautas pajamas ir patirtas išlaidas vis dar trūksta. Specialistas įspėja, kad per anksti pateiktas deklaracijas vėliau gali tekti taisyti, todėl rekomenduoja palaukti, kol informacija bus visiškai atnaujinta.

Nors gyventojų pajamų ir turto deklaracija galima teikti nuo metų pradžios, VMI vadovės pavaduotojas Martynas Endrijaitis ragina neskubėti.

Pasak jo, palaukti reikia tam, kad duomenis apie gyventojų gautas pajamas bei patirtas išlaidas (pavyzdžiui, sumokėtas gyvybės draudimo, pensijų draudimo įmokas į pensijų kaupimo fondus, studi-

jų įmokas) pateiktų darbdaviai, bankai kredito įstaigos, gyvybės draudimo bendrovės, aukštosios mokyklos ir kt.

M. Endrijaičio teigimu, ankstesnių metų praktika parodė, kad gyventojai aktyviai teikė pajamų mokesčio deklaracijas tretiesiems šaltiniams dar nepateikus duomenų apie gyventojų gautas pajamas, t. y., iki preliminarinių pajamų mo-

kesčio deklaracijų suformavimo. „Deja, daliai šių gyventojų vėliau teko deklaracijas tikslinti, iš trečiųjų šaltinių sulaukus papildomų duomenų. Pavyzdžiui, informacijos apie darbo užmokestį, ligos motinystės/tėvystės ar vaiko priežiūros išmokas, taip pat apie gyventojų patirtas mokslo, draudimo ir kitas išlaidas. Paaiškėjo, kad gyventojų savarankiškai pateikti duomenys buvo nepilni ar netikslūs“, – kalbėjo M. Endrijaitis.

„Dėl šios priežasties gyventojai, kurie šiuo metu norėtų teikti deklaraciją, turėtų pirmiausia įsitikinti, jog apie jų gau-

tas pajamas ir išlaidas VMI jau turi visą informaciją ir tik tada teikti deklaraciją, antraip ją reikės tikslinti“, – dėmesį atkreipė M. Endrijaitis.

VMI gyventojams primena, kad deklaracijas, prašymus skirti dalį sumokėto gyventojų pajamų mokesčio (GPM) paramai, o kai kuriems ir pateikti turto deklaracijas, kasmet reikia iki gegužės 2 d.

Pajamų mokesčio permokos atsitiktine tvarka, neatsižvelgiant į deklaracijos pateikimo datą, grąžinamos iki liepos 31 d.

Valstybinės mokesčių inspekcijos informacija

SKANAUS!

Raimundas Maruškevičius

Gardiems pietums ar vakarienei siūlome greitai ir nesudėtingai pagaminamą lašišos kepsnį. Gaminsime iš 1,3 kg svorio lašišos.

▲ Žuvį, kad tilptų į skardą, perpjauname pusiau ir žvynuota dalimi paguldome į foliją.

▲ Pagaminame marinatą: geras šaukštas majonezo, beriamės citrinpipiriu, džiovintų krapų ir Provanso žolelių žiupsnį, pusę arbatinio šaukštelio druskos arba „Vegetos“, išspaudžiame pusės laimo sulčių, nepagailime smulkinto česnako ir žaismingumui įmetame džiovintų smulkintų svogūno laiškų. Viską gerai išmaišome.

Orkaitėje kepta lašiša

R. Maruškevičiaus nuotr.

▲ Marinatu ištepame žuvį, ant viršaus uždedame sviesto gabaliukų, viską suvyniojame į foliją ir kepame 180 laipsnių temperatūroje apie pusvalandį. Tuomet atidengiame foliją ir leidžiame žuvytei 15 min. apskrusti. Viskas.

Dideliais gabalais kepta žuvis neišsausėja, o iškepusi lengvai išsiima iš skardos, palikdama ant folijos prilipusius žvynus.

Orkaitėje kepta prieskoniuota lašiša gali būti patiekama su ryžiais ir gražgarsčių bei džiovintų pomidorų salotomis, lydyto sūrio, pievagrybių ir grietinėlės padažu.

UŽ MIESTO

Marijampolėje kyla vienas didžiausių saulės elektrinių parkų Baltijos šalyse

Atkelta iš 1 psl.

diskusija: gyventojai skundėsi, kad bus užstatomos derlingos regiono žemės, kurios turėtų būti skirtos žemės ūkiui. Marijampolės savivaldybės meras Povilas Isoda atsako, kad tai – žemių savininkų pasirinkimas. „Jie, nuomodami ar parduodami savo žemę saulės elektrinėms ar kitai infrastruktūrai, nusprendžia patys. Kiekvienas renkasi pagal save. Šiuo atveju savivaldybė negali reguliuoti, kur statyti saulės elektrinių parką“, – sako jis.

Saulės elektrinės parko statybos jau yra pradėtos. Šiuo metu pastatyta apie 70 proc. parko, darbus baigti planuojama kovo mėnesį. „Dar papildomai apie tris mėnesius užtruks parko testavimo ir pabaigimo procedūros“, – pasakoja A. Gelbūda.

Saulės elektrinių parkas duos daug naudos

Specialistas pabrėžia, kad parko nauda bus ir savivaldybės, ir nacionaliniu lygmeniu. Saulės elektrinių parko gauta elektros energija naudotis galės Marijampolės savivaldybėje esančios įstaigos. „Vystytojai dalį saulės parko elektrinių perleis mums. Savivaldybė galės naudoti iš jų pagamintą elektrą įstaigoms, mokykloms. Taip pat bus sukurta darbo vietų“, – priduria meras P. Isoda. Šiuo metu prie saulės elektrinių projekto dirba apie 120 specialistų, darbų pabaigoje joms prižiūrėti reikės 5–10 asmenų.

UAB „Evecon“ projektų vadovo teigimu, ši iniciatyva yra dalis bendros nacionalinės strategijos, siekiant didinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę. Saulės elektrinių parkas leis mažinti importuojamos elektros poreikį, taip pat tai gali padėti stabilizuoti bei sumažinti elektros kainas ir vietiniams vartotojams, ir verslui.

„Parke diegsime inovatyvią saulės sekimo sistemą, kuri leis saulės moduliams automatiškai keisti pasvirimo kampą pagal saulės judėjimą, dėl to elektros gamyba bus efektyvesnė net ir mažiau saulėtomis dienomis“, – teigia A. Gelbūda. Būtent dėl sekimo sistemos naudojimo elektros gamybos efektyvumas bus 20–25 % didesnis nei stacionarių modulių sistemose.

Saulės parkas leis sumažinti išmetamo CO₂ kiekį iki 26 000 tonų per metus, kas prilygsta maždaug 10 000 automobilių išmetamam CO₂ kiekiui. Tokiu būdu projektas padės Lietuvai siekti ES klimato neutralumo tikslų ir pereiti prie tvaresnės energijos gamybos. Saulės energija yra švari ir atsinaujinanti, todėl elektrinė prisidės prie priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo.

Saulės elektrinių parkas Narto kaime užims 86 ha plotą

Redakcijos nuotr.

Indėlis į valstybės energetinę nepriklausomybę

Projekto vystytojų teigimu, Marijampolės saulės parkas su saulės sekimo sistema prisidės prie Lietuvos energetinės nepriklausomybės didinimo. Anot jų, didesnė vietinė elektros gamyba gali padėti stabilizuoti elektros kainas ir verslui, ir gyventojams. Taip pat tai suteiks papildomą generacijos pajėgumą, kuris kartu su kitais atsinaujinančiais šaltiniais stiprins Lietuvos elektros tinklų atsparumą.

„Ukrainos pavyzdys parodė, kad karinio konflikto atveju daugiau decentralizuotų elektros gamybos šaltinių sutelkia didesnę sistemos atsparumą nei kelios didelės elektrinės, kurias išorinems jėgoms būtų lengviau neutralizuoti“, – akcentuoja A. Gelbūda. Jo teigimu, šis projektas sudarytų galimybes aprūpinti Marijampolės miestą elektros energija autonomiškai, net jeigu būtų stipriai pažeista centrinė energetikos sistema. „Tam reikėtų sąlyginai nedidelių papildomų įrangos investicijų“, – sako jis.

Ekspertas atskleidžia, kad Marijampolės savivaldybėje planuojami dar du saulės elektrinių parkai, kurių bendra galia – beveik 30 MW. Pasak jo, panašu, kad Marijampolės savivaldybė pritrauks vis daugiau

investicijų, stiprindama vietos ekonomiką ir energetinį savarankiškumą. „Inovatyvus ir klimatu besirūpinantis miestas reiškia, kad tai yra vieta, atvira investicijoms. Marijampolė gali tapti šios srities lydere Lietuvoje, rodanti kelią kitoms savivaldybėms“, – akcentuoja A. Gelbūda.

Marijampolėje toliau vystoma žaliaji politika

Statybą vystančios įmonės projektų vadovas A. Gelbūda priduria, kad dabar vystomas projektas prisidės ir prie Europos žaliojo kurso tikslų, užtikrinamas tvaresnė ir savarankiškesnė energetikos sektorių Lietuvoje.

Žaliosios energijos politika ir iniciatyvos Marijampolėje vykdomos ne vienerius metus. Savivaldybės meras Povilas Isoda sako, kad mieste buvo ir toliau bus įgyvendinami projektai, susiję su energetine nepriklausomybe.

„Su elektros energija mes dirbame rimtai. Ant ugdymo įstaigų stogų, ten, kur leido stogai ir galios, esame įrengę jau apie 20 panelių. Efektas jaučiamas labai didelis“, – pasakoja P. Isoda. Anot mero, ir toliau bus judama tuo pačiu keliu.

„Daiktų pasidalytuvės“ – antras daiktų gyvenimas

UAB „Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras“ primena, kad visose Marijampolės apskrities savivaldybėse didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse įrengtos stoginės „Daiktų pasidalytuvės“, kur visi gyventojai gali atvežti jiems nereikalingus daiktus arba jų pasiimti.

„Daiktų pasidalytuvės“ įrengtos:

1. Marijampolės DGASA (Vokiečių g. 10, Marijampolė);
2. Kazlų Rūdos DGASA (M. Valančiaus g. 17a, Kazlų Rūda);
3. Kalvarijos DGASA (Šilo g. 23, Kušliškių kaimas, Kalvarijos sav.);
4. Kybartų DGASA (J. Biliūno g. 14C, Kybartai, Vilkaiškių raj. sav.);
5. Šakių DGASA (Sodų g. 15, Šakiai);
6. Kudirkos Naumiesčio DGASA (Kybartų g. 1F, Ku-

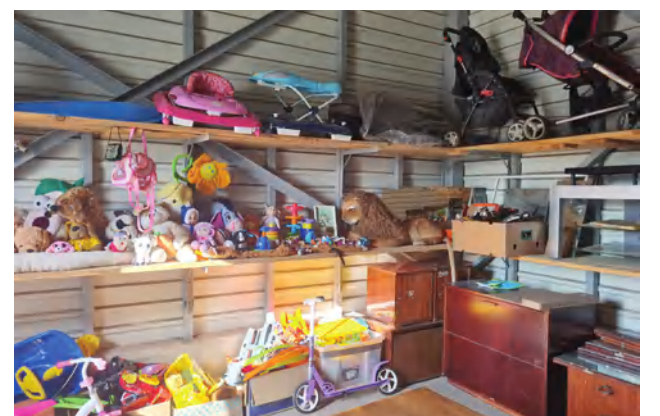
dirkos Naumiestis, Šakių raj. sav.);

7. Skaistakaimio DGASA (Nemuno g. 1A, Skaistakaimis, Gelgaudiškio sen., Šakių raj.);
8. Vilkaiškių DGASA (Šiaurės g. 46, Vilkaiškiškis).

Daiktų atidavimas vykdomas kiekvieną ketvirtadienį nuo 9-17 val. (pietų pertrauka 13.00-13.30 val.), išskyrus švenčių dienomis.

Daugiau informacijos – MAATC interneto svetainėje <https://maatc.lt>.

UAB „Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras“ informacija

MAATC nuotr.

Prasideda registracija į Marijampolės savivaldybės gimnazijų I-ąsias klases

Vasario 20 d. prasideda moksleivių registracija į Marijampolės savivaldybės gimnazijų pirmas gimnazijos klases. Prašymai 2025/2026 mokslo metais mokytis Marijampolės savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų I-ose gimnazijos klasėse pradami teikti nuo 2025 m. vasario 20 d. 8.00 val. iki birželio 15 d. 24.00 val.

Kviečiame tėvus (globėjus, rūpintojus) prašymus dėl vaikų priėmimo į norimą mokyklą teikti, prisijungus prie Marijampolės savivaldybės interneto svetainės adresu <https://svietimas.marijampole.lt/>, o neturintiems galimybės prisijungti kreiptis į Registratorių (3 langelis) J. Basanavičiaus a. 1, Marijampolė ir pateikti rašytinį prašymą.

Akcentuojame, kad prašyme galima nurodyti 2 (dvių) mokyklų pasirinkimus pagal savo prioritetus, t. y. 1-oje vietoje nurodyti tą įstaigą, kurioje norima, kad vaikas mokytųsi, 2-oje – įstaigą, kaip alternatyvą, jei vaikas nepatektų į norimą mokyklą.

Nesvarbu, ar vaikas pradės lankyti naują įstaigą, ar mokslus planuoja tęsti toje pačioje mokykloje pabaigęs

8-ąją klasę, prašymus per sistemą nurodytu laikotarpiu pateikti būtina visiems.

Asmenų paskirstymas į mokyklas ir sutarčių pasirašymas bus vykdomas š.m. birželio 16-30 d.

Tėvai (globėjai, rūpintojai) apie vaiko priskyrimą mokyklai informuojami automatiškai elektroniniu paštu.

Kilus klausimų prašome kreiptis į Marijampolės savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausiąją specialistę Zitą Arendarcikaitę tel. nr. +370 343 90 029 arba el. paštu zita.arendarcikaite@marjampole.lt

Marijampolės savivaldybės administracijos informacija

<p>ŽVILGSNIS GILIAU PIRMADIENIAIS 19:00</p>	<p>SAVIVALDYBĖS aktualijos ir komentarai TREČIADIENIAIS 19:00</p>	<p>TV Marijampolės Televizija</p> <p>ŽINIOS</p> <p>DARBO DIENOMIS 18:30 20:00 22:00</p> <p>www.marijampoles.tv</p>	<p>KELIONĖS Marijampolės praeiti ŠEŠTADIENIAIS 16:30</p>	<p>PRIE BARO PENKTADIENIAIS 19:30</p>
<p>SEIMO NARIO ANATOMIJA ANTRADIENIAIS 18:00</p>	<p>VERSLO TOP PIRMADIENIAIS 17:30</p>		<p>SAVAITĖS TEMA ŠEŠTADIENIAIS 11:30</p>	<p>KAIP TU? su Linu Slušniu ŠEŠTADIENIAIS 17:00</p>

PARODA

„PASAKOS ATGYJA PASTELĖS NAMUOSE“

Parodoje yra eksponuojami rankų darbo gaminiai, atkuriantys lietuvių liaudies ir tarptautinių pasakų motyvus, kuriuos sukūrė socialinių dirbtuvių, vienijančių psichikos ir proto negalią turinčius asmenis, „Pastelės namai“ dalyviai.

Parodos trukmė:
vasario 3 d. - kovo 3 d.

Paroda vyksta:
P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje
(Vytauto g. 20, Marijampolė)

info@pastelesnamai.lt

DŽENTELMENAI

KONCERTINIS TURAS
10 METŲ VIENU RITMU

Marijampolės kultūros centre
Kovo 7 d. 18:00

Bilietai: kasoje bei kakava.lt

Daugiau informacijos: www.renginiuslenis.lt

Kviečiame dalyvauti
SŪDUVOS DIENOS MINĖJIME,
kuris 2025 metais skirtas Sūduvos kunigaikščio Skomanto Jaunesniojo gimimo 800-mečiui paminėti.

Įžanginė minėjimo dalis, filmo „Herkus Mantas“ peržiūra, vyks vasario 20 d., 17 val. 30 min., Spindulio kino teatre (Kauno g. 13, Marijampolė). (Mokslėviams, studentams, Saulių sąjungos nariams įėjimas nemokamas)

Minėjimas vyks **Vasario 21 d., 16 val.**
Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejuje (Vytauto g. 29).

Minėjimo metu išsklausysime pranešimus:
„Skomantai - Sūduvos kunigaikščiai. Paskutinis valdovo pasirinkimas“, Gintaras Skamaročius
„Sūduvių piliakalnis Eglinėje. Istorija, tyrimai ir ateitis“, Agnė Karčiauskaitė-Jankauskienė

Sūduvai nusipelnusiems asmenims (telksime apdovanojimus „Sūduvos Vyčių kryžius“).

Lainius, senosios Rondo solistas ir jo draugai pristatys albumų **Patimpas - Pykuolis - Perkūnas** trilogiją **Praamžiaus sūnūs**.

Minėjimo organizatoriai: SŪDUVOS REGIONO TARYBA, MARIJAMPOLIEČŲ BENDRIJA, SPINDULIO KINAI, MARIJAMPOLĖS MOKSLŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGA

Partneriai: SŪDUVOS REGIONO TARYBA, SPINDULIO KINAI, MARIJAMPOLĖS MOKSLŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGA

♦ Turite naujieną?
♦ Žinote apie svarbų įvykį?
♦ Pastebėjote įdomų reiškinį?
♦ O galbūt norite pasidalinti džiaugsmu, dėkingumu ar problema?
BENDRAUKIME!

♦ Kartu dar plačiau atspindėsime bendruomenės gyvenimą, interesus ir skleisime žinią skirtingais sklaidos kanalais.

Tai, kas svarbu Jums, rūpi ir mums!
Susisiekite: +370 679 51 451, redakcija@mmm.lt

DOVANOJU
naują klausos aparatą.

Tel. +37064604605

Traliuko paslaugos Marijampolėje ir visoje Lietuvoje.
Tel. +370 690 67 027

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas.

Tel.: +370 676 41155

Kokybiški produktai Jūsų plaukams ir odai!

10% NUOLAIDA su kodu MMM10

Kęstučio g. 4,
Marijampolė
@keli_about_us

K'eli ABOUT US

5G NERIBOTAI

Neriboti pokalbiai Lietuvoje
Neriboti SMS Lietuvoje
Neriboti pokalbiai ES/EEE
Neriboti SMS keliaujant ES/EEE
Neriboti duomenys Lietuvoje
20 GB duomenų ES/EEE
1000 min. tarptautinių skambučių į ES/EEE
1000 tarptautinių SMS į ES/EEE
5G ryšys

12€

5G 20

Neriboti pokalbiai Lietuvoje
Neriboti SMS Lietuvoje
20 GB 5G interneto
Neriboti pokalbiai ES/EEE
Neriboti SMS keliaujant ES/EEE
Iš jų 15GB duomenų visoje ES/EEE
5G ryšys

10€

5G 1

Neriboti pokalbiai Lietuvoje
Neriboti SMS Lietuvoje
Neriboti pokalbiai ES/EEE
Neriboti SMS keliaujant ES/EEE
1GB duomenų visoje ES/EEE

6,90€

www.mobris.lt

Nepermokėkite už mobilųjį ryšį!

ŽEMAITĖ
SOKIO SPEKTAKLIS

N.18(0)

bilietai: ticketmarket.lt

MIESTO Laikraštis

Platinimo vietos

Marijampolės autobusų stotis (Stoties g. 2B)	Marijampolės savivaldybės administracija (J. Basanavičiaus a. 1)
Marijampolės Igoninė (Palangos g. 1)	Marijampolės TV biuras (Gedimino g. 11)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešoji biblioteka (Vytauto g. 22)	Marijampolės apylinkės teismas (Kauno g. 8)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešosios bibliotekos Draugystės padalinys (Draugystės g. 5)	Universalinė parduotuvė „Gulbė“ (J. Basanavičiaus a. 10)
Marijampolės Trečiojo amžiaus universitetas (Vytauto g. 47-106)	„Statybos ir ūkio prekės“ (Klaipėdos g. 1A)
Maisto prekių parduotuvė (Mokolų g. 59)	Puskelniai – parduotuvė „Aibė“ (Plytinės g. 10, Puskelnių k.)
„Spindulio“ kino teatras (Kauno g. 13, Marijampolė)	Kavinė „Torino date“ (R. Juknevičiaus g. 9, Marijampolė)
„Gubojos vaistinė“ (R. Juknevičiaus g. 72)	Rezidencija „Grįžulo ratai“ (Naujoji g.10, Kantališkių k.)
Baraginė – parduotuvė (Baraginės g. 2, Baraginės k.)	Igliškėliai – parduotuvė „Aibė“ (Tvenkinio g. 2, Igliškėliai)
Sasnava – parduotuvė „Aibė“ (Sūduvos g. 46C, Sasnava)	Patašinės kaimo biblioteka (Nausupės skg. 4, Patašinės k.)
Netičkampis – parduotuvė „Aibė“ (Šešupės g. 1 Netičkampio k.)	

PROTO MANKŠTA

Kiekviename atsakyme pakeiskite po vieną raidę

- Elementarioji dalelė, turinti sveiką arba nulinį sukinį.
- Amerikinis jaučių pošeimio žinduolis.
- Didelis metalinis indas su dangčiu skysčiams.
- Nepilnavertė smulki metalinė moneta.

1							
2							
3							
4							

blionas

Atsakymai: Bozonas – bizonas – bidonas

- Artimiausia Žemei pagrindinės sekos geltonoji nykštukė žvaigždė.
- Lietuvių poetas lyrikas.
- Moteriškas vardas.
- Ta, kuri visko išsigąsta, nerimauja, yra nedrąsi.

Pagalvokite ir atsakykite:

Tarpukariu po Užnemunės miestus ir miestelius keliaudavo trupė, sudaryta iš juokdarių, muzikantų, žonglierių, stipruolių ir dar kitokių neaukšto meistriškumo artistų. Jie turgaus pakraštyje iš keliolikos užuolaidų, paklodžių pastatydamo pasirodymų salę. Baigiantis turgui pradėdavo programą, bet jos žiūrėti ir mokėti pinigų beveik nebuvo norinčiųjų. Tuomet artistai sutikdavo pasirodyti ir už gautus produktus, kurių tą dieną prekeiviai nepardavė. Koks pavadinimas prigijo šiai trupei?

Atsakymas: Cirkas be pinigų.

1							
2							
3							
4							

Atsakymai: Saulė – Saulė – Gaile – Gaile – Gaile – Gaile – baile

Spręskite kryžiažodį ir laimėkite prizus!

Išspręskite kryžiažodį ir siųskite atsakymus el. paštu redakcija@mmm.lt arba įmeskite į redakcijos pašto dėžutę, esančią adresu Gedimino g. 11, Marijampolė. Siųsdami atsakymus, nepamirškite nurodyti savo vardo, pavardės ir telefono numerio. Burtų keliu išrinksime vieną nugalėtoją, kuriam atiteks MMM atributika.

Atsakymų laukiame iki 2025 m. kovo 3 d.

Tikslius originalo nuorašas	Daržovės, turinčios daug karoteno	... klubas (tarptautinė rašytojų sąjunga)	Egiptiečių gyvybės ir sveikatos deivė	Numanys, nujaus	Ne ... o klegesys, triukšmas	Pajuto baimę	Chazarų kaganato sostinė VIII-X a.	Priežodis: "... ir Dievą mylėk"	Indonezijos sala
→	↓	↓	↓	↓	8	→	↓	↓	↓
Duodanti rezultaty	4				Šilt. kraštų ryškiaspalvis žvirblinis paukštis	→			Č. Milošo romanas "... slėnis"
Tyli kiaulė gilia šakny ...	→				42-asis JAV prezidentas ... Klintonas	→	6		
Apdairi, gerai numatanti	Dievo ... (likimas)		5	Susiuvi-mo vieta, takas	→			Pradinis mokslų teiginys, priimamas be įrodymų	
↓	↓				Jstrižas skersinis burei tvirtinti	→	1		
Imena (mįslė) F. „Skrydis ... gegutės lizdo“		Nei iš ... nei iš to		Kur du ... daugiau padarys	→			Kramto-moji guma	Neteks regėjimo
2		↓							
Stalo žaidimas	→							Kalnas Graikijoje, Tesalijos regione	
→								„Čip čipo, ... ripo“	
Darbo įrankis		Ta, šita						Amerikos tropinių miškų smauglys	3
→								Jeį duoda, tai ir ...	

Apie tai, kas svarbiausia

Miesto laikraštis

Sudarė Danutė Šulcaitė

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Praėjusio kryžiažodžio atsakymai:

Vertikalčiai: Esencija. Šunbeždžionė. Eik. Abas. Astras. Sese. Atiria. Atsisės. Šyla. Bolonė. Kėlė. Luji. ID. AGAI. Kulkosvaidis.

Horizontaliai: Špagatas. Sonetas. Birti. Niekais. Srėbalas. Indė. ISO. Alias. Šokiai. Obelynė. Gd. Vynas. Lėliai. Ėsena. Ėdis.

Pažymėtuose langeliuose: Dekretas.

NEMOKAMĄ „Miesto laikraštį“ (ISSN 1822-5667) leidžia viešoji įstaiga Marijampolės televizija (įm. kodas 151455022, vienintelis dalininkas viešoji įstaiga „Atviros visuomenės forumas“).

Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Kitas numeris – 2025 m. kovo 6 d.

Tiražas 6020 egz. Spausdino „Polska Press Sp.z.o.o.“

Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu.

Už skelbimų ir mokamų straipsnių turinį redakcija neatsako. Perspausdinti ar kitaip naudoti bet kokį laikraščio turinį galima tik gavus išankstinį redakcijos sutikimą.

Redakcijos adresas: Gedimino g. 11, Marijampolė. Tel. +370 679 51 451

Naujienu tarnybos vadovė Gintarė Sabaliauskienė, el. p. gintare@mmm.lt

Žurnalistė-kalbos redaktorė Daiva Balčiūnė, el. p. redakcija@mmm.lt

Žurnalistė Vaida Masaitienė, el. p. vaida@mmm.lt

Žurnalistė Greta Paulevičiūtė, el. p. greta@mmm.lt

Žurnalistė Aistė Uckutė, el. p. aiste@mmm.lt

Dizainerė-maketuotoja Jūratė Ruzienė, el. p. jurateruziene@gmail.com

Kviečiame sveikinti savo artimuosius ir Miesto laikraštyje. Sveikinimo kaina – 10 Eur.

Sveikinimą siųskite el. paštu redakcija@mmm.lt Marijampolės televizijos sveikinimų koncerto, žinių ir kitų laidų įrašus rasite: www.marijampoles.tv

Praėjusio kryžiažodžio konkurso nugalėtoja burtų keliu išrinkta Rita Miliūnaitė.

Sveikiname!

Dėl prizo atsiėmimo susisieksime asmeniškai.